

Asia: VN/31771/2025

**Lausuntopyyntö luonnoksesta ympäristöministeriön asetukseksi
Metsähallituksen eräiden julkisten hallintotehtävien suoritteiden maksuista
vuosina 2026 ja 2027**

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Suunnistusliitto ry

LAUSUNTO

Ympäristöministeriölle

Lausunto luonnoksesta ympäristöministeriön asetukseksi Metsähallituksen eräiden julkisten hallintotehtävien suoritteiden maksuista vuosina 2026 ja 2027

Dnro: VN/31771/2025

Yleistä

Suomen Suunnistusliitto ry esittää lausuntonsa luonnoksesta ympäristöministeriön asetukseksi Metsähallituksen eräiden julkisten hallintotehtävien suoritteiden maksuista vuosille 2026–2027.

Suunnistuksella on Suomessa noin 50 000 harrastajaa ja Suunnistusliitto on vastuussa lajin toimintaedellytyksien turvaamisesta. Lajin harrastajat ovat kaiken ikäisiä ns. vauvasta vaariin ja jakaantuvat tasaisesti ympäri Suomen. Suunnistus tapahtuu metsäluonnossa ja on siten mitä parasta luontoliikuntaa ja luontokasvatusta. Käytännössä suunnistus voidaan luokitella kansalaistaidoksi ja

tämän taidon opettamisessa yli 300 suunnistusseuran kansalaistoiminta on erittäin tärkeässä asemassa.

Suunnistusliitto korostaa, että suunnistus on Suomessa laaja-alaisesti yleishyödyllistä vapaaehtoistoimintaa, joka tuottaa merkittävää liikunta- ja terveydellistä hyötyä koko väestölle.

Yleishyödyllisten yhdistysten tapahtumat lupamaksuttomiksi

Asetusluonnos antaa Metsähallitukselle mahdollisuuden periä liiketaloudellisin perustein lupamaksuja yleishyödyllisiltä yhdistyksiltä. Lupamaksun minimihinta on 80 euroa eli yhdistyksille käytännössä verollisena hintana noin 100 euroa.

Valtion maksuperustelain (150/1992) 6 §:n 3 momentissa todetaan "Maksu voidaan määrätä perittäväksi yleisesti suoritteen omakustannusarvoa alempana tai jättää kokonaan perimättä, jos siihen terveyden- ja sairaanhoitoon, muihin sosiaalisiin tarkoituksiin, oikeudenhoitoon, ympäristönsuojeluun, koulutustoimintaan tai yleiseen kulttuuritoimintaan liittyvistä tai näihin verrattavista syistä on perusteltua syytä. Erityisestä syytä maksu voidaan määrätä tietyltä ryhmältä perittäväksi suoritteen omakustannusarvoa alempana tai jättää kokonaan perimättä."

Ulkoilu- ja liikuntatapahtumia järjestävien yleishyödyllisten yhdistysten tehtävä on edistää ihmisten hyvinvointia. "Ihmisten hyvinvoinnin edistäminen" on lain kohdassa mainittuihin syihin verrattavissa oleva syy. Toisin sanoen ei ole perusteltu syy periä liiketaloudellisin perustein maksuja sellaisten yleishyödyllisten yhdistysten toiminnasta, mikä tuottaa yleistä hyvää, siis ihmisten hyvinvointia.

Kolmannen sektorin vapaaehtoistyö on valtionhallinnonkin näkökulmasta edullisin tapa toteuttaa yleisiä tavoitteita luontoliikunnan ja kansanterveyden edistämisestä. Valtion tarvitsee vain mahdollistaa se omistamillaan alueilla.

Suunnistusliitto esittää, että lisätään lausunnon kohteena olevan asetuksen 3 § "Omakustannusarvoa alemmat julkisoikeudelliset suoritteet" uusi kohta: "Yleishyödyllisten yhteisöjen järjestämät tapahtumat."

Näin ollen asiakohta olisi linjassa myös lausunnoilla olevan asetusluonnoksen 4 §:n 3 ja 4 momenteissa todetun kanssa.

Yleishyödyllisten yhdistysten tapahtumat edullisimmiksi

Jos täysi maksuttomuus lupien osalta yleishyödyllisille yhdistyksille nähdään mahdottomaksi, Suunnistusliitto esittää miten kokonaisuutta saadaan yhdistyksille ainakin nykyistä edullisemmaksi ja joustavammaksi.

Metsähallitus ei ilmoita, mihin se perustaa sen, milloin tapahtumailmoitus käsitellään maksuttomana ilmoituksena ja milloin maksullisena lupana. Yleishyödylliset yhdistykset toimivat pienillä resursseilla ja niiden pitää etukäteen tietää tapahtumasta koituvat maksut arvioidessaan, onko tapahtuma järjestettävissä. Suunnistusliitto esittää, että ympäristöministeriö vaatii Metsähallitusta määrittelemään ja julkaisemaan, millä kriteerein se käsittelee tapahtumailmoituksen maksuttomana ilmoituksena ja milloin maksullisena lupana.

Metsähallitus on määrittänyt ilmoitusvelvollisuuden vähintään 20:n hengen tapahtuman tai retken järjestämisestä, mikäli se on osallistujille maksuton. Ei ole esitetty perusteita mistä tällainen 20 osallistujan raja tulee. Metsähallituksen monikäyttömetsien osalta asiassa on nähtävissä myös ristiriitaa jokaisenoikeuksien näkökulmasta; ei ole asetettu tarkkoja ihmismääriä milloin toiminta on jokaisenoikeuksien piirissä, vaan toiminnan luonne on määrittävä seikka ja aiheuttaako toiminta vähäistä suurempaa haittaa. Monikäyttömetsien tulisi nimensä mukaisesti jo tavoitteellisestikin tarjota mahdollisuuksia myös virkistyskäyttöön.

Suunnistusliitto esittää ympäristöministeriön vaativan Metsähallituksen nostavan ilmoitusvelvollisuutta niin, että tapahtumasta ei vaadita ilmoitusta, jos Metsähallituksen monikäyttömetsissä järjestettävään tapahtumaan osallistuu korkeintaan 50 henkilöä ja yli 50 hengen tapahtumien osalta ilmoitus käsitellään maksuttomana ilmoituksena. Luonnonsuojelualueiden osalta 2-20 osallistujan tapahtumista ei ilmoitusta vaadita ja korkeintaan 50 osallistujan tapahtumat käsitellään maksuttomalla ilmoituksella. Suuremmista yli 50 hengen luonnonsuojelualueilla järjestettävistä tapahtumista voidaan periä omakustannusarviota alempia lupamaksuja. Tällöinkin maksujen pitää olla kohtuullisia ja huomioida yleishyödyllisten yhdistysten toiminnan tavoite ihmisten hyvinvoinnin edistämisestä.

Yleishyödylliset yhdistykset järjestävät samantyyppisiä tapahtumia säännöllisesti samoilla alueilla, kuten erilaiset kuntosuunnistukset. Lupamaksut pahimmillaan tyrehdyttävät suunnistusseurojen tapahtumien järjestämisen, mikä on vastoin Metsähallituksen toiminnan tavoitteita. Suunnistusliitto esittää, että ympäristöministeriö vaatii Metsähallitukselta, että lupamaksuja periessä maksuja tulee kohtuullistaa yleishyödyllisten yhdistysten osalta. Samalla alueella vuosittain järjestettävä tapahtuma hoidetaan useamman vuoden osalta yhdellä lupamaksulla ja vuosittainen tapahtumasarja hoidetaan yhdellä lupamaksulla.

Yleishyödyllisten yhteisöjen liikunta-, urheilu- ja harjoitustapahtumien luvat valtion mailla

Monikäyttömetsä, osallistujia 2-50 / Ei ilmoitusta / Ei lupakäsittelyä

Monikäyttömetsä, osallistujia yli 50 / Ilmoitus / Lupa on ilmainen

Suojelualue, osallistujia 2-20 / Ei ilmoitusta/ Ei lupakäsittelyä

Suojelualue, osallistujia yli 20 / Ilmoitus / Omakustannusarvo

Hallitusohjelman tukeminen

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelmassa todetaan: "Vapaaehtois- ja talkootyö on liikunnan harrastamisen kivijalka. Urheiluseurat vahvistavat yhteisöllisyyttä ja yhteenkuuluvuuden tunnetta." ja "Hallitus turvaa liikunnan vapaaehtoistyön varmistaen, ettei tarpeeton byrokratia ole este seurojen ja järjestöjen toiminnalle tai tapahtumien järjestämiselle." Ulkoilulla ja liikkeen lisäämisellä pystymme lisäämään ihmisten hyvinvointia ja näin edistämään, että Suomi pärjää tulevaisuudessakin. Siksi Suunnistusliitto esittää, että yleishyödyllisten yhdistysten järjestämistä tapahtumista Metsähallituksen ei tule periä lupamaksuja kuin korkeintaan suuremmista luonnonsuojelualueilla järjestettävistä tapahtumista, eikä tule vaatia liiallisia ilmoituksia. Näin pääministeri Petteri Orpon hallitus noudattaa hallitusohjelmaansa vähentäen tarpeetonta byrokratiaa ja turvaten liikunnan ja ulkoilun vapaaehtoistyötä, mikä edistää kansakuntamme hyvinvointia.

Suunnistusliiton esitykset asetuksen jatkovalmisteluun

Suomen Suunnistusliitto esittää, että ympäristöministeriö asetuksen jatkovalmistelussa:

1. Varmistaa, etteivät yleishyödyllisten yhdistysten tapahtumat ole liiketaloudellisesti hinnoiteltuja.
2. Selkeyttää Metsähallituksen menettelyohjeistusta maksuttomien ilmoitusten ja maksullisten lupien erottamisesta.
3. Keventää ilmoitusvelvollisuutta pienimuotoisten ja toistuvien tapahtumien osalta.
4. Mahdollistaa monivuotiset tai tapahtumasarjat kattavat luvat hallinnollisen taakan vähentämiseksi.

Suomen Suunnistusliitto katsoo, että asetuksen tavoitteet voidaan toteuttaa tavalla, joka

- Turvaa kansalaisten liikkumisen edellytykset.
- Mahdollistaa luonnossa tapahtuvan yleishyödyllisen toiminnan.
- Tukee vapaaehtoistoimintaa.

Suomen Suunnistusliitto ry

26.11.2025 Helsinki

Saarinen Timo
Suomen Suunnistusliitto ry

Ilomäki Mika
Suomen Suunnistusliitto ry